

Retlige forhold vedr. bevaring af den digitale kulturarv

v/ Harald v. Hielmcrone

Indhold

Retlige forhold vedr. bevaring af den digitale kulturarv	1
Indhold.....	1
Indledning.....	2
Udgivne værker	2
Pligtaflevering	2
Ophavsret.....	4
Konklusion	6
Offentliggjorte værker	6
Hjemmesider m.v.	7
Film.....	11
Radio- og fjernsynsudsendinger.....	12
Konklusion	14
Arkivalier.....	15
Offentlige arkivalier	15
Private arkivalier.....	17
Ophavsret.....	17
Konklusion	18
Kryptering.....	18
EU	19
Konklusion	21
Retlige overvejelser om webarkivering i andre lande	21
Sverige	22
Frankrig	22
Australien	24
USA	25
Konklusion	26
Litteraturliste	27
Bilag 1	28
Bilag 2	31

Indledning

Der knytter sig en række retlige spørgsmål til bevaring af den digitale kulturarv eller til bevaring af kulturarven i digital form. Et vigtigt udgangspunkt er de to kulturbevaringslove, pligtafleveringsloven og arkivloven, som udtryk for offentlighedens interesse i bevaring af udgivne værker og arkivalier. Et andet uomgængeligt retsområde er ophavsretsloven, hvor hensynet til ophavsmandens rettigheder og samfundets ofte modstående interesser afbalanceres.

Pligtafleveringsloven og arkivloven vedrører primært spørgsmål om indsamling og bevaring, hvorimod ophavsretsloven primært vedrører spørgsmål om tilgængelighed. Bestemmelserne i det ene regelsæt kan dog i visse tilfælde have konsekvenser for det andet. Formålet med denne redegørelse er, på et forholdsvis overordnet niveau, at beskrive retstilstanden og forsøge at afdække, hvor der kan opstå problemer.

I beskrivelsen af problemstillingerne er det hensigtsmæssigt at skelne mellem

- udgivne værker, der foreligger som fysiske genstande i eksemplarform
- værker, som offentliggøres ved at blive fremført
- arkivalier

Den retlige stilling er forskellig for de tre typer værker, hvorfor det er mest hensigtsmæssigt her at behandle dem hver for sig.

Udgivne værker

Et værk anses for udgivet, når eksemplarer af værket med ophavsmandens samtykke er bragt i handelen eller på anden måde spredt blandt almenheden. Det afgørende for at et værk kan siges at være udgivet, er altså at der skal foreligge eksemplarer af værket. Værker, der udgives i databaser, kan også siges at være udgivet, såfremt brugeren har adgang til at tage (eller bestille) en kopi af værket.

Pligtaflevering

I Danmark har vi siden 1697 haft bestemmelser om pligtaflevering. Indtil 1998 omfattede afleveringspligten alle trykte værker. Ved den store revision af pligtafleveringsloven, der trådte i kraft den 1. januar 1998, ændredes afleveringspligten til at omfatte udgivne værker, hvorved bestemmelsen blev medieafhængig. Pligtafleveringslovens hovedbestemmelse lyder herefter således:

”Af værker, der udgives her i landet, skal der afleveres to eksemplarer til en pligtafleveringsinstitution. Pligten gælder, uanset hvilket medium der er anvendt ved eksemplar fremstillingen. ... Værker, der stilles til rådighed i databaser, hvortil benyttede af værkerne har adgang, og hvorfra brugerne kan hjemtage et eksemplar, betragtes også som udgivet.”

Af de afleverede eksemplarer opbevares ét eksemplar på Det Kongelige Bibliotek i København og ét eksemplar på Statsbiblioteket i Århus, dog således at

- 1) værker i punktskrift opbevares på Det Kongelige Bibliotek og på Danmarks Blindbibliotek,
- 2) lydbøger opbevares på Statsbiblioteket og på Danmarks Blindbibliotek,
- 3) videogrammer opbevares på Statsbiblioteket samt i København fordelt på Film-museet, for så vidt angår danske og udenlandske spillefilm og kortfilm, og på Det Kongelige Bibliotek, for så vidt angår øvrige videogrammer.

Af de to eksemplarer, som afleveres, indgår det ene som musealt eksemplar og kan normalt ikke hjemlånes. Det bibliotek, hvortil værket skal afleveres, har den museale forpligtelse.

Eksemplarerne indgår i de modtagende institutioners samlinger og gøres tilgængelige for brugerne inden for rammerne af ophavsretsloven på samme vilkår som de øvrige materialer, idet der dog tages særlige hensyn til bevaringsforpligtelsen. De afleverede eksemplarer af værker i digital form må dog alene stilles til rådighed for enkeltpersoner til personligt gennemsyn eller studium på stedet. Eksemplar fremstilling i digital form er ikke tilladt.

Pligtafleveringsinstitutionen kan foretage kassation af afleverede eksemplarer, hvis disse ikke skønnes bevaringsværdige af kulturelle eller forskningsmæssige grunde. Der er udarbejdet en kassationsvejledning, der er godkendt af Kulturministeriet.

Danica

Pligtafleveringsloven omfatter også værker, der fremstilles i udlandet med særligt henblik på spredning her i landet. I Bekendtgørelsen er det i § 1 stk. 4 præciseret således:

” Omfattet er herefter eksempelvis værker på dansk eller oversat til dansk samt værker forsynet med dansk tale eller danske tekster.

Undtaget fra afleveringspligten er dog værker, som fremstilles her i landet med henblik på spredning til et internationalt publikum, såfremt værkets indhold ikke har tilknytning til Danmark.

Som tilknytning til Danmark forstås navnlig, om ophavsmanden til værket er dansk, om værket vedrører danske forhold, om det fremføres på dansk, eller om udøvende kunstnere er danske.”

Dette begreb om et *danicum* kan være nyttigt i forbindelse med overvejelser om, hvilke kriterier, det kan være relevant at lægge til grund, såfremt man ønsker at gennemføre arkivering af værker, der udgives på udenlandske websteder.

Ophavsret

Bevaring af udgivne værker kan enten ske ved, at man forsøger at bevare det originale eksemplar af værket eller bevarer det ved at fremstille et nyt eksemplar af værket. I denne rapport fokuseres der på bevaring i form af eksemplar fremstilling i digital form.

Eksemplar fremstilling inden for ABM institutioner

Eksemplar fremstilling i ABM institutioner sker med forskellig formål. Sker eksemplar fremstilling f.eks. til brug for er låner (efter bestilling) vil der normalt være tale om eksemplar fremstilling til private formål i medfør af Ophavsretslovens § 12. Sker eksemplar fremstillingen til brug for institutionen, f.eks. af hensyn til bevaring, sker eksemplar fremstillingen i medfør af § 16. Dette er den relevante bestemmelser i denne sammenhæng.

Eksemplar fremstilling inden for ABM institutionerne sker i medfør af ophavsretslovens § 16:

”Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler, hvorefter arkiver, biblioteker og museer på nærmere fastsatte vilkår kan fremstille enkelte eksemplarer af værker til brug i deres virksomhed. Sker eksemplar fremstillingen i form af lyd- og billedoptagelse eller i digital form, må eksemplarerne ikke uden ophavsmandens samtykke udlånes eller på anden måde gøres tilgængelige for almenheden uden for arkivet, biblioteket eller museet.”

Bestemmelsen giver altså kulturministeren hjemmel til at udfærdige forskrifter for kopiering i arkiver, biblioteker og museer, de såkaldte ABM-institutioner.

Den gældende ABM-bekendtgørelse er Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 876 af 28 november 1997. Med hjemmel i bekendtgørelsen kan der ske

- eksemplar fremstilling i bevaringsøjemed
- komplettering af defekte værker
- forøgelse af samlingerne ved eksemplar fremstilling
- eksemplar fremstilling til forskningsformål m.v.

Bevaring

Det er tilladt at fremstille arkiveksemplarer af materiale i institutionernes samlinger i det omfang, bevarings- og sikkerhedshensyn betinger det.

Komplettering

Komplettering af defekte værker må ske, for så vidt de manglende dele har et ringe omfang i forhold til værket, og en genanskaffelse ikke er mulig i almindelig handel, hos udgiveren eller forlæggeren.

Forøgelse

De videnskabelige og faglige biblioteker, der fungerer som universitetsbiblioteker eller hovedbiblioteker for et vist fagområde, kan fremstille eksemplarer af udgivne værker, lyd og billedoptagelser, fotografiske billeder og kataloger m.v., som bør forefindes tilgængelige i bibliotekets samlinger, men ikke kan erhverves i almindelig handel, hos udgiveren eller forlæggeren. Der må kun fremstilles ét eksemplar af hvert værk.

Bestemmelsen angår kun materiale, som bør forefindes tilgængelige i bibliotekets samlinger. Det er efter denne bestemmelse pligtafleveringsbibliotekerne får fremstillet eksemplarer af værker, der burde have være pligtafleveret, men af en eller andre grund ikke er indgået i bibliotekernes samlinger.

Forskning m.v.

Det er tilladt at fremstille enkelte eksemplarer af materiale i institutionernes samlinger

- Til brug ved forskning
- Med henblik på udlevering af eksemplarer til andre brugere, når der er tale om enkelte artikler i samleværker, aviser, og tidsskrifter samt kortere afsnit i bøger og andre udgivne skrifter.
- Med henblik på udlån af eksemplarer, som det på grund af materialets særlige værdi, sjældenhed eller ringe holdbarhed ikke af institutionerne skønnes forsvarligt at udlåne.

Tilgængeliggørelse

For så vidt angår udgivne værker, har ABM-institutionerne altså hjemmel til i fornødent omfang at foretage eksemplarfremstilling, det være sig til bevaring, komplettering af defekte værker, eller til forøgelse af samlingerne med værker, der burde forefindes.

Problemet for institutionerne består i de meget snævre grænser for, hvordan de fremstillede eksemplarer må tilgængeliggøres. Eksemplarer, der er fremstillet efter ABM-bekendtgørelsen, må kun bruges på stedet inden for den institution, hvor eksemplarfremstillingen har fundet sted. Det er dog tilladt i papirform at udlevere eksemplarer til enkeltpersoner. Dette vil i mange tilfælde kunne være fyldestgørende, men er ikke altid nogen relevant løsning, f.eks. når det gælder lydoptagelser.

Dette er uheldigt. Sund fornuft tilsiger bibliotekerne ved sikkerhedskopiering at bevare originalen i huset og udlåne sikkerhedskopien. Dette er imidlertid ikke tilladt, hvorfor der er risiko for, at institutionerne foretager den fornødne sikkerhedskopiering på et for sent tidspunkt.

I UBIS-betænkningen (Betænkning om bibliotekerne i Informationssamfundet, Betænkning nr. 1348, 1997) anbefales det at indføre mulighed for aftalelicens i forbindelse med § 16, således at der kan aftales en videregående anvendelse af sikkerhedskopierede værker i digital form end den brug på stedet, som § 16 nu hjemler mulighed for.

Med videregående anvendelse tænkes først og fremmest på den anvendelse, som biblioteker uden samtykke fra rettighedshaverne kan foretage af originale eksemplarer. Derudover er det ønskeligt, at der også kan træffes aftaler med aftalelicensvirkning om andre anvendelser af digitaliserede værker i bibliotekerne, f.eks. at der kan gives adgang fra arbejdspladser uden for biblioteket.

Bibliotekerne har drøftet spørgsmålet med Samrådet for Ophavsret, der er positiv over for en sådan aftalelicensbestemmelse.

Konklusion

Alle udgivne værker skal pligtafleveres enten til Det Kongelige Bibliotek eller til Statsbiblioteket. For så vidt angår udgivne værker i digital form, indeholder pligtafleveringsloven og ophavsretsloven de fornødne hjemler til, at indsamling og opbevaring kan ske.

Pligtafleveringsloven, og den dertil hørende bekendtgørelse, indeholder kriterier for, hvordan man afgrænser værker, fremstillet i udlandet, men af relevans for den danske kulturarv (såkaldte *danica*). Det må anbefales, at man inddrager disse kriterier, såfremt man ønsker at gennemføre arkivering af værker, der udgives på udenlandske websteder.

Der er peget på en uhensigtsmæssighed i ABM-bekendtgørelsen, vedr. tilrådighedsstillelse af de eksemplarer, der fremstilles efter bestemmelserne heri, en uhensigtsmæssighed, der kan medføre, at en eksemplarfremstilling i bevaringsøjemed kan blive iværksat for sent. Eksemplarerne bør kunne benyttes på samme vilkår som originalen.

Det er desuden ønskeligt, at der kan træffes aftaler med aftalelicensvirkning om andre anvendelser af digitaliserede værker i bibliotekerne.

Offentliggjorte værker

I dette kapitel vil vi behandle de problemer, der knytter sig til værker, som offentliggøres ved at blive vist eller fremført. Når vi ser bort fra kunstværker, drejer det sig om værker, hvor der ikke foreligger et eksemplar, som benytteren af værket får i hænde. ”Udtryk som udførelse, opførelse, afspilning og oplæsning dækkes alle af begrebet fremførelse, ligesom udøvende og optrædende kunstnere også er værksfremførende” (Peter Schønning, Ophavsretsloven med kommentarer, 2. udg. Kbh. 1998. s. 147.) Om

værker, der vises på en dataskærm, siger man også, at de fremføres. Begreberne om visning og fremførelse i ophavsretten svarer altså ikke til dagligsprogets brug af disse ord.

Her vil vi beskæftige os med

- hjemmesider og andre værker, der tilgængeliggøres på websteder
- biografilm
- radio- og fjernsynsudsendelser

Hjemmesider m.v.

I dette afsnit vil vi behandle de retlige forhold, der vedrører *webarkivering*, dvs. indsamling og bevaring af hjemmesider og andre værker, som tilgængeliggøres på websteder.

Der er fire love, der er relevante for vurderingen af de retlige forhold vedr. webarkivering

- Lov om pligtaflevering af udgivne værker
- Lov om ophavsret
- Lov om behandling af personoplysninger

Pligtaflevering

Pligtafleveringsloven omfatter kun udgivne værker. Ved et værk forstås i pligtafleveringsloven en afgrænset mængde af information, som må betragtes som en afsluttet og selvstændig enhed.

En hjemmeside er ikke et værk i pligtafleveringslovens forstand, men kan indeholde eller give adgang til et antal udgivne værker. I og med at værkerne er gjort tilgængelige i en database, hvorfra brugeren kan hjemtage et eksemplar, betragtes de som udgivet og dermed afleveringspligtige. For det øvrige indhold af hjemmesiderne gælder, at det falder uden for pligtafleveringslovens bestemmelser. Det kan altså ikke kopieres og arkiveres med hjemmel i pligtafleveringsloven.

Pligtafleveringslovens definition af et værk ”ved et værk forstås i en afgrænset mængde af information, som må betragtes som en afsluttet og selvstændig enhed” havde i forbindelse med vedtagelsen af loven i 1997, den tilsigtede virkning, ikke at omfatte dynamiske værker og hjemmesider, men kun statiske værker. Definitionen vist sig at være en hæmsko for en dynamisk udvikling af pligtafleveringen.

Det anbefales i forbindelse med en kommende revision af pligtafleveringsloven at fjerne definitionen, hvorved værkbegrebet vil få den betydning, der er almindelig i det danske sprog, og som også anvendes inden for ophavsretslovgivningen. Dette vil medvirke til, at indsamlings- og bevaringsindsatsen mere smidigt vil kunne følge den almindelige samfundsudvikling

Ophavsret

Eksemplarfremsstilling inden for ABM institutioner i medfør af § 16

Som nævnt kan der i de såkaldte ABM-institutioner med hjemmel i ABM-bekendtgørelsen ske

- eksemplarfremsstilling i bevaringsøjemed
- komplettering af defekte værker
- forøgelse af samlingerne ved eksemplarfremsstilling
- eksemplarfremsstilling til forskningsformål m.v.

Spørgsmålet er nu, om institutionerne med hjemmel i denne bekendtgørelse også kan hjemtage og kopiere værker, der offentliggøres på hjemmesider, men som ikke er omfattet af pligtafleveringsloven.

Bevaring

Det er tilladt at fremstille arkiveksemplarer af materiale i institutionernes samlinger i det omfang bevarings- og sikkerhedshensyn betinger det. Denne bestemmelse kan ikke anvendes i forbindelse med webarkivering allerede af den grund, at det ikke drejer sig om ”materiale i institutionernes samlinger”.

Komplettering

Komplettering af defekte værker må ske, for så vidt de manglende dele har et ringe omfang i forhold til værket, og en genanskaffelse ikke er mulig i almindelig handel, hos udgiveren eller forlæggeren. Dette er ikke relevant her.

Forøgelse

De videnskabelige og faglige biblioteker, der fungerer som universitetsbiblioteker eller hovedbiblioteker for et vist fagområde, kan fremstille eksemplarer af udgivne værker m.v., som bør forefindes tilgængelige i bibliotekets samlinger, men ikke kan erhverves i almindelig handel, hos udgiveren eller forlæggeren. Der må kun fremstilles ét eksemplar af hvert værk m.v.

Bestemmelsen angår kun materialer, som burde forefindes tilgængelige i bibliotekets samlinger, men ikke kan erhverves i almindelig handel, hos udgiveren eller forlæggeren.

Bestemmelsen kan ikke bruges på webarkivering. For det første er det ikke en etableret kendsgerning, at hjemmesider *bør* arkiveres. Det er noget, lovgiver evt. kan beslutte. For det andet er materialet frit tilgængeligt på hjemmesiderne

Forskning m.v.

Det er tilladt at fremstille enkelte eksemplarer af materiale i institutionernes samlinger

- Til brug ved forskning
- Med henblik på udlevering af eksemplarer til andre brugere, når der er tale om enkelte artikler i samleværker, aviser, og tidsskrifter samt kortere afsnit i bøger og andre udgivne skrifter.
- Med henblik på udlån af eksemplarer, som det på grund af materialets særlige værdi, sjældenhed eller ringe holdbarhed ikke af institutionerne skønnes forsvarligt at udlåne.

Denne bestemmelse kan ikke anvendes allerede af den grund, at det ikke drejer sig om ”materiale i institutionernes samlinger”, men om materiale, man evt. ønsker at indlemme i institutionernes samlinger.

Personoplysninger

Webarkivering indebærer, at der uundgåeligt indsamles oplysninger, som kan henføres til enkeltpersoner. Et webarkiv vil derfor være omfattet af *Lov om behandling af personoplysninger (persondataloven)*. (Lov nr. 429 af 31. maj 2000 som ændret ved lov nr. 280 af 25. april 2001. Loven er officielt bekendtgjort i Lovtidende den 2. juni 2000.)

Af Datatilsynets vejledning fremgår bl.a. følgende

På hvilke områder gælder loven?

Loven gælder for behandling af personoplysninger, som foretages af offentlige myndigheder og af private virksomheder, foreninger og lignende.

Begrebet behandling omfatter enhver form for måde at håndtere oplysninger om personer på. Som de vigtigste former for behandling kan nævnes: Indsamling, registrering, systematisering, opbevaring, brug, videregivelse, samkøring og sletning.

Loven gælder som hovedregel kun for, hvordan man behandler oplysninger om personer, dvs. fysiske personer. Visse af lovens regler (navnlig om kreditoplysningsbureauers virksomhed) gælder dog også for, hvordan man behandler oplysninger om virksomheder, foreninger og lignende.

Hvilke typer af databehandling?

Både i den offentlige og i den private sektor gælder loven først og fremmest for behandling af personoplysninger, som sker ved hjælp af elektronisk databehandling. Loven gælder også, når personoplysninger sendes over Internettet, og når personoplysninger offentliggøres på en hjemmeside på Internet.

Tre typer af personoplysninger

Loven inddeler oplysningerne i tre niveauer eller typer.

Følsomme oplysninger om menneskers rent private forhold. Det drejer sig om oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold.

Andre typer af *oplysninger om rent private forhold* anses også for at være følsomme. Det drejer sig om oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og lignende følsomme privatlivsoplysninger, f.eks. om interne familieforhold.

De oplysningstyper, der ikke vedrører rent private forhold, kan kaldes *almindelige personoplysninger*. Almindelige personoplysninger kan f.eks. være identifikationsoplysninger, oplysninger om økonomiske forhold, kundeforhold eller andre lignende ikke følsomme oplysninger.

Behandling af almindelige personoplysninger

Behandling af almindelige personoplysninger må ske, når en af 7 betingelser, som nævnt i persondatalovens § 6, stk. 1, er opfyldt. Den her relevante er nr. 5:

5) Hvis behandlingen er nødvendig for at kunne udføre en opgave i samfundets interesse. Dermed vil behandling af oplysninger til gavn for en bredere kreds af personer, eksempelvis i statistisk, historisk, informativt eller videnskabeligt øjemed kunne ske.

En henvendelse til Datatilsynet den 16. maj 2002 (v/ Jakob Lundsager), gav det resultat, at der næppe er problemer forbundet med at webarkivere offentligt tilgængelige oplysninger på Internettet. Disse oplysninger må som hovedregel antages at være *almindelige personoplysninger*, stillet til rådighed af personen selv.

Den registreredes rettigheder

Loven indeholder regler, som giver den enkelte borger en række rettigheder. Det gælder især retten til at få indsigt i oplysninger om en selv, og ved at de registrerede personer får adgang til at gøre indsigelse over for bestemte former for behandling af oplysninger.

Den registreredes rettigheder omfatter bl.a. følgende:

- ret til at modtage besked fra den dataansvarlige om, at der indsamles oplysninger om en selv,
- ret til indsigt i de oplysninger, der behandles om en selv,
- ret til at gøre indsigelse mod, at behandling af oplysninger finder sted, og hvis indsigelsen er berettiget, skal databehandlingen ophøre,
- ret til at få oplysninger, der er urigtige eller vildledende, rettet, slettet eller blokeret, samt i den forbindelse at forlange, at andre, der har modtaget oplysningerne, orienteres om dette,

- ret til at klage til Datatilsynet over behandling af personoplysninger om en selv.

Den registrerede har altså ret til at modtage besked fra den dataansvarlige om, at der indsamles oplysninger om en selv, jf. persondatalovens kapitel 8. Dette vil i praksis være umuligt. Lovens § 29 stk. 3 tager imidlertid højde for denne situation, idet bestemmelsen ikke gælder, hvis underretning af den registrerede viser sig umulig eller er uforholdsmæssigt vanskelig.

Et problem kan opstå derved, at der offentliggøres og arkiveres fejlagtige oplysninger om en person, uden at en evt. efterfølgende berigtigelse også arkiveres. Dette vil kunne ske ved en periodisk indhøstning af data (tværsnitsarkivering).

Selv om webarkivet indrettes således, at den registrerede kan få oplysninger, der er urigtige eller vildledende, rettet, slettet eller blokeret, er problemet i dette eksempel, at den registrerede antages allerede én gang at have fået de fejlagtige oplysninger berigtiget, og derfor ikke kan have nogen grund til at formode, at de fejlagtige oplysninger er blevet arkiveret, evt. arkiveret uden den tilhørende berigtigelse.

I persondatalovens § 5, stk. 4, er det endvidere nævnt, at behandling af oplysninger skal tilrettelægges således, at der foretages fornøden ajourføring af oplysningerne. Der skal endvidere foretages den fornødne kontrol for at sikre, at der ikke behandles urigtige eller vildledende oplysninger. Oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende, skal snarest muligt slettes eller berigtiges.

Offentlige myndigheders anmeldelsespligt

Som udgangspunkt skal enhver behandling af personoplysninger, der foretages for en offentlig myndighed, anmeldes til Datatilsynet.

Behandlinger, der ikke indeholder følsomme eller fortrolige oplysninger er som udgangspunkt fritaget fra anmeldelsespligten i persondataloven. Endvidere er visse behandlinger, der kun i begrænset omfang omfatter fortrolige oplysninger, undtaget.

Det synes altså ikke nødvendigt at anmelde arkivet til Datatilsynet, eftersom arkivet må antages ikke at omfatte oplysninger af fortrolig karakter.

Datatilsynet anbefaler, at der rettes henvendelse til tilsynet, når projektet om webarkivering er kommet længere i arbejdsprocessen, med henblik på at afklare, hvorledes Persondatalovens krav kan imødekommes.

Film

Danske film er omfattet af pligtaflevering. Bestemmelsen findes i § 12 af *Lov om film LOV NR. 186 AF 12. MARTS 1997*.

Af enhver dansk film, der forevises offentligt, skal producenten på begæring aflevere et eksemplar til Det Danske Filminstitut og et fuldstændigt sæt af de til reklame- og un-

dervisningsbrug fremstillede billeder og materiale m.v. fra filmen. Såfremt der efter denne lov er ydet støtte til filmens produktion, skal afleveringen ske vederlagsfrit.

Senest to år efter en dansk films første offentlige forevisning i Danmark skal producenten af egen drift vederlagsfrit aflevere en god kopi af filmen til instituttet.

Negativer til danske film, der har været forevist offentligt, og negativer til de til reklame- og undervisningsbrug fremstillede billeder fra film må ikke tilintetgøres, førend de vederlagsfrit har været tilbudt instituttet og dette har erklæret ikke at ville overtage dem.

Afleveringspligten gælder også danske film, der ikke har været forevist offentligt, men som har været sat i distribution med henblik på at nå ud til bredere kredse.

Bestemmelsen om aflevering af danske film, der distribueres og sælges i Danmark i videokassetteform, blev i 1997 overført til pligtafleveringsloven, og i øvrigt harmoniseret med lovens øvrige bestemmelser om afleveringspligt af udgivne værker.

Radio- og fjernsynsudsendelser

Radio- og tv-udsendelser må opbevares, dels i de radio- og tv-stationer, der har produceret dem, dels i Statens Mediesamling, der er en del af Statsbiblioteket.

Radio. og fjernsynsstationerne

Bestemmelsen for radio- og fjernsynsstationerne findes i ophavsretslovens § 31:

Radio- og fjernsynsforetagender må til brug i deres udsendelser optage værker på bånd, film eller anden indretning, der kan gengive dem, under forudsætning af, at de har ret til at udsende de pågældende værker. Retten til at gøre således optagne værker tilgængelige for almenheden afhænger af de i øvrigt gældende regler.

Stk. 2. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om vilkårene for at foretage sådanne optagelser og om brugen og opbevaringen af disse.

[Der er ikke fastsat nærmere regler i henhold til stk. 2]

Bestemmelsen giver radio- og fjernsynsforetagender ret til at foretage såkaldte efemere (midlertidige) optagelser, men bestemmelsen indeholder ikke nogen tidsmæssig begrænsning for opbevaring af optagelserne. Danmarks Radio og TV 2 er derfor af den opfattelse, at man vil kunne fremstille digitale eksemplarer af de arkiverede optagelser forudsat, at det sker til udsendelsesbrug. Da DR og TV 2 alene opbevarer optagelser med henblik på udsendelse, vil denne betingelse være opfyldt.

IFPI (The International Federation of the Phonographic Industry) er ikke enig med DR og TV 2 herom, og har stævnet DR. IFPI har nedlagt påstand om, at DR alene må optage med henblik på afvikling af konkrete radio. eller tv-udsendelser, og at sådanne optagelser i øvrigt kun må opbevares midlertidigt.

Sagen verserer stadig. I mellemtiden er Infosoc-direktivet vedtaget. (*Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet.*)

Artikel 5 (2) (d) tillader

d) efemere optagelser af værker foretaget af radio- og fjernsynsforetagender ved hjælp af egne midler og til egne udsendelser; bevarelse af sådanne optagelser i officielle arkiver kan tillades, når der er tale om optagelser af exceptionel dokumentarisk karakter.

Da der ved forskellig lejlighed har været rejst tvivl om, hvorvidt de danske bestemmelser om arkivering af radio- og fjernsynsudsendelser er i overensstemmelse med Bern Konventionen om ophavsret, er denne tydeliggørelse i direktivet velkommen.

Statens Mediesamling

Bestemmelsen om arkivering af radio- og fjernsynsudsendelser i Statens Mediesamling stammer fra revisionen af ophavsretsloven i 1995 og findes i § 33:

Værker, som udsendes i radio eller fjernsyn, må optages på bånd, film eller anden indretning, der kan gengive dem, og opbevares i Statens Mediesamling, såfremt udsendelsen er af dokumentarisk værdi. Mediesamlingen må fremstille enkelte eksemplarer af udsendelserne i sikkerheds- og beskyttelsesøjemed samt til forskningsformål. Retten til videre udnyttelse afhænger af de i øvrigt gældende regler.

Stk. 2. Kulturministeren kan fastsætte, at bestemmelsen i stk. 1 skal finde tilsvarende anvendelse på andre offentlige arkiver.

[Der er ikke fastsat nærmere regler i henhold til stk. 2]

Statens Mediesamling etableredes i 1987 med henblik på arkivering af radio- og tv-udsendelser. De ophavsretlige problemer blev indtil 1995 løst ved aftale med Samrådet for Ophavsret. Da § 33 ikke gælder i for optagelser modtaget af Statens Mediesamling før 1995, er der indgået en ny aftale med Samrådet for Ophavsret. Denne tillader Statens Mediesamling at benytte optagelser modtaget før 1. juli 1995 efter de regler, der er fastsat i ophavsretslovens § 33.

Der må arkiveres værker, der udsendes i radio eller fjernsyn. Bestemmelsen udelukker ikke arkivering af udenlandske udsendelser, der kan modtages i Danmark. Der gælder heller ingen begrænsninger i arten af værker, der kan arkiveres. Udsendelserne skal dog have dokumentarisk værdi.

Som eksempler på udsendelser, der *ikke* har dokumentarisk værdi, nævnes der i lovmotiverne "biograffilm, grammofonmusik og andet stof, der eksisterer uafhængigt af radio- eller tv-mediet, og som evt. har været genstand som en selvstændig udgivelse".

Udsendelserne må optages på bånd, film eller anden indretning, der kan gengive dem. For tiden sker det på den måde, at DR og TV 2 efter aftale med Statens Mediesamling optager udsendelserne og afleverer bånd mod vederlag for båndudgifterne.

Med overgang til digital udsendelse vil det formentlig være mere hensigtsmæssigt for Statens Mediesamling selv at optage udsendelserne.

Ud over selve arkivoptagelsen må Statens Mediesamling fremstille enkelte eksemplarer i sikkerheds- og beskyttelsesøjemed og til forskningsformål. Eksemplar fremstilling i sikkerheds- og beskyttelsesøjemed indebærer, at der kan tages sikkerhedskopier for at sikre optagelserne mod at gå tabt, og at optagelserne kan overføres til andet format, hvis det originale format forældes, således at det f.eks. ikke længere er anvendeligt til Mediesamlingens afspilnings- eller kopieringsapparat.

Der kan desuden fremstilles kopier til forskningsformål. Omfattet er primært forskere og studerende fra de højere læreanstalter, men også journalister med henblik på research og ”andre, der har en dokumenteret forskningsmæssig interesse”. (Peter Schönning, Ophavsretsloven med kommentarer, 2. udg. Kbh. 1998. s. 336.)

I Medieforliget 1996 blev det henstillet til DR og TV 2 at søge tilladelse hos rettighedshaverne med henblik på, at optagelser af nyheds- og aktualitetsudsendelser via Statens Mediesamling kan stilles til rådighed for almenheden i form af præsensbenyttelse på bibliotekerne. I maj 2002 forelå den sidste nødvendige tilladelse, hvorefter ordningen nu kan iværksættes.

Konklusion

Der er hverken i pligtafleveringsloven eller i ophavsretsloven hjemmel til uden rettighedshavernes tilladelse at foretage den eksemplar fremstilling, der er fornøden for at kunne foretage webarkivering.

Pligtafleveringslovens definition af et ”værk” er en hæmsko for en dynamisk udvikling af pligtafleveringen. Det anbefales i forbindelse med en kommende revision af pligtafleveringsloven, at fjerne definitionen, hvorved ”værk”- begrebet vil få den betydning, der er almindelig i det danske sprog, og som også anvendes inden for ophavsretslovgivningen.

For at webarkivering skal kunne ske uden efter aftale med rettighedshaverne, må der altså ske en ændring af pligtafleveringsloven, således at det bliver lovligt at foretage den eksemplar fremstilling, der er fornøden, for at man kan indsamle og bevare de offentliggjorte værker.

Der bør også ske en tilføjelse til ABM-bekendtgørelsen, der præciserer vilkårene for eksemplar fremstilling og tilgængeliggørelse af materiale i et evt. kommende webarkiv.

Personoplysninger. Der er næppe problemer forbundet med at webarkivere offentligt tilgængelige personoplysninger på Internettet. Disse oplysninger må som hovedregel antages at være *almindelige personoplysninger*, stillet til rådighed af personen selv.

Det må dog anbefales, at man retter henvendelse til Datatilsynet, når projektet om webarkivering er kommet længere i arbejdsprocessen, med henblik på at afklare, hvorledes Persondatalovens krav til behandling af personoplysninger kan imødekommes.

Lov om film indeholder bestemmelser om, at et eksemplar af danske film, der forevises offentligt, efter påkrav skal afleveres til Det Danske Filminstitut. Senest to år efter en dansk films første offentlige forevisning i Danmark skal producenten af egen drift vederlagsfrit aflevere en god kopi af filmen til instituttet..

Radio- og tv-udsendelser må opbevares i de radio- og tv-stationer, der har produceret dem, og i Statens Mediesamling, der er en del af Statsbiblioteket. Radio- og tv-stationernes ret til permanent opbevaring er omtvistet, og en konkret sag verserer ved retten.

I Infosoc- direktivet er det præciseret, at ”bevarelse af sådanne optagelser i officielle arkiver kan tillades, når der er tale om optagelser af exceptionel dokumentarisk karakter”.

Statens Mediesamling har siden 1987 efter aftale med DR og TV 2 modtaget optagelser af udsendelserne mod vederlag for båndudgifterne. Med overgang til digital udsendelse vil det formentlig være mere hensigtsmæssigt for Statens Mediesamling selv at optage udsendelserne.

Stens Mediesamling kan stille kopier af udsendelserne til rådighed for forskning. Der er for nylig også skabt mulighed for, at nyheds- og aktualitetsudsendelser kan stilles til rådighed for almenheden i form af præsensbenyttelse på bibliotekerne

Arkivalier

Offentlige arkivalier

I modsætning til bibliotekerne, der må modtage de udgivne værker i den form og de formater, hvori de udgives, er det kendetegnende for offentlige arkivalier, at der er et regelværk for aflevering af arkivalier og en myndighed, Statens Arkiver, der kan definere de krav, der stilles til afleveringen.

Det retlige grundlag for de offentlige arkivers virke findes i *Lov om offentlige arkiver m.v. LOVBKENDTGØRELSE NR. 740/2000* og i *Bekendtgørelse om offentlige arkivalier og om offentlige arkivers virksomhed. BEKENDTGØRELSE NR. 554/2001. 31. maj 2001*

De væsentligste bestemmelser i arkivloven er følgende:

Det påhviler enhver myndighed at sikre, at arkivmæssige hensyn varetages. Ved varetagelse af arkivmæssige hensyn forstås

- 1) at der træffes forholdsregler til sikring af, at arkivalier kan bevares således, at arkivalierne efter aflevering til offentlige arkiver kan stilles til rådighed for myndigheder og offentlighed samt anvendes til forskningsformål, samt
- 2) at der træffes forholdsregler til sikring af mulighed for, at kassation af ikke-bevaringsværdige arkivalier kan foretages.

Bevaring og kassation af offentlige arkivalier skal gennemføres således, at det sikres,

- 1) at der sker bevaring af dokumentation for beskrivelse af det danske samfund og dets udvikling og af forhold af væsentlig administrativ eller retlig betydning for borgere og myndigheder, og
- 2) at kassation kan gennemføres systematisk og effektivt, således at de ressourcer, der anvendes i forbindelse med bevaring, udnyttes mest hensigtsmæssigt.

Statens Arkiver fører tilsyn med overholdelsen af de bestemmelser, der er fastsat til varetagelse af arkivmæssige hensyn. Rigsarkivaren kan fastsætte nærmere regler om statslige myndigheders arkivdannelse m.v., herunder om

- 1) anmeldelse og godkendelse af arkivsystemer,
- 2) etablering, indretning, afgrænsning og drift af arkivsystemer,
- 3) foranstaltninger til sikring af, at der kan foretages konvertering af elektroniske arkivsystemer til systemuafhængige arkiveringsversioner,
- 4) tekniske krav til arkivmedier, samt
- 5) arkivaliers opbevaringsforhold hos myndighederne.

Statens arkiver har den 8. marts 2002 udsendt tre cirkulærer med tilhørende vejledning

- om anmeldelse af statslige myndigheders elektroniske registre (databaser)
- om anmeldelse og godkendelse af elektroniske journaler og elektroniske dokumenthåndteringssystemer
- om statslige myndigheders aflevering af elektroniske arkivsystemer til Statens Arkiver

Disse cirkulærer trådte i kraft den 15. marts 2002 og foreskriver meget detaljeret, hvorledes elektroniske arkivalier skal afleveres.

Den primære ændring i forhold til de hidtidige bestemmelser er, at Statens Arkiver har fjernet kravene om sagsdannelse i elektroniske journaler og elektroniske sags- og dokumenthåndteringssystemer.

Hvis en myndighed kan dokumentere, at der i et elektronisk arkivsystem er et fremfindingsystem der, uden brug af en egentlig sagsentitet, kan sikre den fornødne sammenhæng mellem sagligt sammenhørende dokumenter, vil et sådant system kunne godkendes. Forudsætningen for godkendelsen er, at myndigheden på anmeldelsestidspunktet skal redegøre for, hvordan fremfindingsystemet kan overføres til en systemuafhængig

arkiveringsversion. Det skal ske for at fremtidige brugere kan få lige så god mulighed for at finde de sagligt sammenhørende dokumenter, som myndigheden selv har haft.

Vilkår for tilgængelighed af offentlige arkivalier er fastlagt i arkivloven.

Hovedreglen er, at arkivenheder, der hidrører fra myndighederne, og som er afleveret til Statens Arkiver, er tilgængelige for enhver, når arkivenhederne er 30 år gamle og 80 år for arkivenheder eller grupper af arkivenheder, der indeholder oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold, samt i en række andre tilfælde.

Der kan dispenseres fra tilgængelighedsfristerne, ligesom den afleverende myndighed i en række tilfælde efter drøftelse med det modtagende arkiv kan fastsætte en længere tilgængelighedsfrist end 30 år.

Private arkivalier

Statens Arkiver har store samlinger af private arkivalier, som hidrører fra enkeltpersoner, foreninger, organisationer m.v. Kunstneres og andre kulturpersonligheders arkiver findes fortrinsvis på Det Kongelige Bibliotek. Statsbiblioteket har i et mindre omfang modtaget private arkivalier, men huser dog Kvindehistorisk Samling, der i 1987 fik status af nationalt kvindearkiv.

Aflevering af private arkiver er frivilligt fra begge sider, og der vil i alle tilfælde blive udarbejdet en konkret aftale om, hvad der skal afleveres, hvilke adgangsbetingelser der skal gælde osv.

Ophavsret

Statslige og kommunale arkiver er omfattet af ABM-bekendtgørelsen, og de kan således, ligesom bibliotekerne, foretage den eksemplar fremstilling, der er nødvendig for bevaring af arkivalierne.

For arkivalier gælder desuden en særlig bestemmelse i ophavsretslovens § 27 stk. 2.:

”Ophavsretten er ikke til hinder for, at arkivalier, der er afleveret til et offentligt arkiv, gøres tilgængelige for almenheden i overensstemmelse med arkivlovgivningens bestemmelser herom. Der må dog ikke udleveres afskrifter eller fremstilles kopier af private arkivalier.”

Baggrunden for denne bestemmelse er, at ophavsretligt beskyttet materiale kan blive afleveret til et arkiv af en person, som ikke har ophavsret til materialet. Det kunne f.eks. være private breve, som vedkommende har modtaget. Den pågældende vil derfor ikke kunne indgå ophavsretligt bindende aftaler om tilgængelighed.

I forbindelse med revision af ophavsretsloven i 1995 blev forbudet mod kopiering af private arkivalier indført. I lovmotiverne skriver Kulturministeriet herom:

”Kulturministeriet finder, at sådanne værker, der ikke tidligere har været offentliggjort, og som ophavsmanden kan have ønsket skulle behandles fortroligt, kun bør kunne gøres tilgængelige for almenheden i form af gennemsyn af de pågældende arkivalier på de offentlige arkivers læsesale mv.” (Peter Schønning, Ophavsretsloven med kommentarer, 2. udg. Kbh. 1998. s. 314.)

Det afgørende krav er altså, at arkivalierne kun gøres tilgængelige for almenheden i form af gennemsyn på de offentlige arkivers læsesale. På denne baggrund er det naturligt at fortolke bestemmelsen således, at det er muligt for offentlige arkiver, f.eks. af bevarings- eller sikkerhedshensyn, at foretage en kopiering af private arkivalier med hjemmel i ABM-bekendtgørelsen. Disse kopier må dog kun benyttes til gennemsyn på arkivets læsesal, og de skal afleveres igen efter brug.

Konklusion

Aflevering af arkivalier til offentlige arkiver skal følge i retningslinjer, der fastsættes af Statens Arkiver. Private arkivalier afleveres kun efter aftale med arkivet, hvorfor der vil blive udarbejdet en konkret aftale om, hvad der skal afleveres, hvilke adgangsbetainger der skal gælde osv.

Statslige og kommunale arkiver er omfattet af ABM-bekendtgørelsen, og de kan således, ligesom bibliotekerne, foretage den eksemplar fremstilling, der er nødvendig for bevaring af arkivalierne. Ophavsretslovens § 27. stk. 2 vedr. udlevering af afskrifter eller fremstilling af kopier af private arkivalier, ses ikke at være til hinder herfor, når blot det sikres, at kopier af private arkivalier udelukkende benyttes til gennemsyn på arkivets læsesal og afleveres efter brugen.

Kryptering

Det må forventes, at værker i digital form i stigende grad forsynes med tekniske beskyttelsesindretninger, der kan sikre værket mod uretmæssig benyttelse, herunder kopiering. Beskyttelsen kan bestå i kryptering, således at kun den retmæssige bruger kan fremføre værket. Beskyttelsen kan også bestå af andre sikkerhedsanordninger, således at værket enten ikke kan kopieres eller kun kan kopieres af den retmæssige bruger, evt. kun et begrænset antal gange.

For værker, der udgives i databaser, og som er omfattet af pligtafleveringsloven, gælder, at den afleveringspligtige skal give pligtafleveringsinstitutionen meddelelse om udgivelsen og samtidig medsende de adgangskoder og andre oplysninger, der måtte være nødvendige, for at institutionen kan få adgang til værkerne.

For arkivalier, der skal afleveres til offentlige arkiver, gælder, at Statens Arkiver selv fastlægger, hvorledes afleveringen skal ske. Private arkivalier vil altid blive afleveret

efter aftale, og man må gå ud fra, at arkivet sikrer sig de fornødne ”nøgler”, således at man kan få adgang til materialet og kopiere det i fornødent omfang.

Efter dansk ret er kryptering tilsyneladende kun et problem, for så vidt angår materiale, der høstes uden medvirken af ophavsmænd, producenter eller distributører. Det vil normalt være tilfældet for webarkivering. EUs seneste direktiv om harmonisering af ophavsretten, der nu står for at blive implementeret, indeholder bestemmelser om tekniske beskyttelsesforanstaltninger.

EU

I maj 2001 blev der i EU vedtaget et direktiv, populært kaldet Infosoc-direktivet om harmonisering af ophavsretten i EU. (*Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet.*)

Infosoc-direktivets Artikel 6 indeholder bestemmelser om tekniske foranstaltninger mod uretmæssig brug.

Bestemmelsen vedrører

- forbud mod omgåelse af enhver form for effektive tekniske foranstaltninger, der har til formål at forhindre eller begrænse handlinger i forbindelse med benyttelsen af værker, som rettighedshaveren ikke har givet tilladelse til, og
- forbud mod fremstilling, import, distribution, salg, udlejning, m.v. af anordninger, der kan bruges til omgåelse af sådanne effektive tekniske foranstaltninger.

Problemet med sådanne tekniske foranstaltninger er, at de kan forhindre brugerne i at udnytte de rettigheder, de har i følge ophavsretsloven, f.eks. retten til kopiering til private formål o.l.

Direktivet tager højde for dette i visse tilfælde.

Medlemsstaterne *skal* sikre, at brugerne kan udnytte en undtagelse i henhold til national lovgivning, forudsat at man har lovlig adgang til det pågældende værk, såfremt det drejer sig om

- reproduktioner på papir eller lignende ved hjælp af en fotografisk teknik eller en anden proces med tilsvarende virkning, bortset fra trykte noder ...
- særlige reproduktionshandlinger, som foretages af offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner eller museer, eller af arkiver, og som ikke har til formål at opnå direkte eller indirekte økonomiske eller kommercielle fordele
- efemere optagelser af værker foretaget af radio- og fjernsynsforetagender ved hjælp af egne midler og til egne udsendelser ...

- reproduktioner af radio- og fjernsynsudsendelser foretaget af sociale institutioner med ikke-kommercielle formål, som f.eks. hospitaler eller fængsler ...
- anskueliggørelse i forbindelse med undervisning eller med henblik på videnskabelig forskning ...
- handicappede ...
- hensyn til den offentlige sikkerhed eller med henblik på en korrekt gennemførelse eller referering af administrative, parlamentariske eller retslige procedurer

Medlemsstaterne *kan* sikre, at brugerne kan udnytte en undtagelse i henhold til national lovgivning, forudsat at man har lovlig adgang til det pågældende værk, såfremt det drejer sig om

- reproduktioner på ethvert medium foretaget af en fysisk person til privat brug. (Denne formulering vedrører muligheden for digital kopiering til privat brug.)

For en umiddelbar betragtning skulle der ikke være problemer for ABM-institutionerne, idet medlemsstaterne *skal* sikre, at brugerne kan udnytte en undtagelse i henhold til national lovgivning, forudsat at man har lovlig adgang til det pågældende værk.

Artikel 6 stk. 4 indeholder dog et afsnit, hvor det præciseres, at disse bestemmelser

”... finder dog ikke anvendelse på værker eller andre frembringelser, der stilles til rådighed for almenheden på kontraktmæssige vilkår på en sådan måde, at almenheden har adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.”

Betragtning 53 er relevant for forståelsen af denne bestemmelse.

(53) ”Beskyttelsen af tekniske foranstaltninger bør garantere et sikkert miljø for tilrådighedsstillelse af interaktive bestillingstjenester på en sådan måde, at almenheden har adgang til værker eller andre frembringelser på et individuelt valgt sted og tidspunkt. Hvis sådanne tjenester er reguleret ved kontraktlige bestemmelser, bør artikel 6, stk. 4, første og andet afsnit, ikke finde anvendelse. Ikke-interaktiv onlineanvendelse bør fortsat være underlagt disse bestemmelser.”

Dette skal forstås således, at værker, som offentliggøres i databaser og stilles til rådighed som *on demand* tjenester er undtaget fra bestemmelsen. Det vil sige, at man ikke for disse vil kunne kræve krypteringen fjernet, for at man som lovlig bruger skal kunne benytte sig af lovens undtagelsesbestemmelser.

Dette indebærer, at ABM-institutionerne tilsyneladende ikke har mulighed for at kunne bryde en teknisk foranstaltning, f.eks. en kryptering eller kopispærring i værker, som offentliggøres i databaser og stilles til rådighed som *on demand* tjenester.

Muligvis findes der i direktivets Artikel 9 en åbning. Denne artikel vedrører forholdet til andre retlige bestemmelser, og det præciseres her, at

”Dette direktiv berører ikke bestemmelser vedrørende ... beskyttelse af nationale skatte, pligtaflevering...”.

Ved henvendelse i Kulturministeriets Ophavsretskontor oplystes det, at rækkevidden af denne bestemmelse ikke er afklaret endnu, og at man derfor ikke umiddelbart kunne bekræfte, at der ikke vil kunne være et problem med kryptering af værker, som offentliggøres i databaser og stilles til rådighed som *on demand* tjenester.

Konklusion

Konklusionen er altså, at det pt. ikke er afklaret, om tekniske beskyttelsesforanstaltninger, som f.eks. kryptering, kopispæringer o.l. ud fra en retlig betragtning i visse tilfælde vil kunne volde problemer for bevaring af den digitale kulturarv.

Pligtafleveringsloven har taget højde for, at afleveringspligtige værker i elektronisk form skal afleveres med de adgangskoder og andre oplysninger, der måtte være nødvendige, for at institutionen kan få adgang til værkerne.

Arkivalier, der skal afleveres til offentlige arkiver skal følge i retningslinjer, der fastsættes af Statens Arkiver. Private arkivalier afleveres kun efter aftale med arkivet, hvorfor man må tage for givet, at arkivet sikrer sig adgang til arkivalierne, herunder adgang til at kopiere dem i fornødent omfang.

I Infosoc-direktivet er der taget højde for, at rettighedshavere kan forpligtes til at gøre det muligt for biblioteker, uddannelsesinstitutioner, museer eller arkiver at kunne foretage eksemplar fremstilling af værker. Det er imidlertid uklart, om ABM-institutionerne vil kunne få mulighed for at omgå en teknisk foranstaltning, f.eks. en kryptering eller kopispærring, i værker, som offentliggøres i databaser og stilles til rådighed som *on demand* tjenester.

Det anbefales, at man beder Kulturministeriets Ophavsretskontor om en redegørelse for problemstillingen, herunder en redegørelse for om tekniske beskyttelsesforanstaltninger i værker, der er omfattet af pligtafleveringsloven eller evt. vil kunne blive omfattet af en fremtidig kulturbevaringslov om webarkivering, vil kunne kræves fjernet; alternativt om ”nøglen” vil kunne kræves udleveret til den institution, der forestår indsamlingen.

Retlige overvejelser om webarkivering i andre lande

Her omtales fire eksempler på, hvorledes man har valgt at forholde sig til de retlige spørgsmål i forbindelse med webarkivering.

Sverige

De retlige forhold omkring det svenske *Kulturarv3* projekt har siden projektets start været uafklarede. Nedenstående beskrivelse er baseret på oplysninger indhentet på Kungliga Biblioteket, v/ Susanne Broms.

Projekt *Kulturarv 3* blev påbegyndt, fordi Kungliga Biblioteket mener, at også elektroniske dokumenter hører til Sveriges kulturarv. I 1998 blev der foretaget en udredning om pligtaflevering af elektroniske dokumenter. For at undgå usikkerhed om lovligheden blev det foreslået at ændre § 16 i den svenske ophavsretslov. Udredningen har imidlertid endnu ikke givet noget konkret resultat. Man er derfor startet med webarkivering på grundlag af det eksisterende regelværk og har valgt at tage problemerne efterhånden, som de opstår.

Undervisningsministeriet henvendte sig for ca. 1½ år siden med en forespørgsel om lovligheden af projektet. Kungliga Biblioteket gjorde i et brev udførligt rede for projektet, og man har siden ikke hørt mere.

Til gengæld blev *Datainspektionen* opmærksom på projektet i oktober/november 2001. Datainspektionen var af den opfattelse, at den behandling af personoplysninger, der skete, var i modstrid med bestemmelserne i den svenske persondatalov. Datainspektionen henstillede derfor, at projektet blev standset indtil forholdene var lovliggjort. Man udtalte forståelse for projektets kulturhistoriske betydning, og regeringen har primo maj 2002 vedtaget en forordning (2002:2879) om behandling af personoplysninger inden for Kulturarvsprojektets rammer. Forordningen træder i kraft den 1. juli 2002. (Forordningen er vedlagt som bilag 1).

Kungliga Biblioteket opfatter nu situationen således, at regeringen, ved at udfærdige denne forordning, implicit tillader Kungliga Biblioteket at fortsætte Kulturarvsprojektet, uanset at de ophavsretlige forudsætninger ikke er afklarede. Kungliga Biblioteket håber, at dette vil ske i forbindelse med implementeringen af Infosoc-direktivet.

Frankrig

Denne fremstilling af forholdene i Frankrig er baseret på et notat, udarbejdet af Niels Brügger, Institut for Informations- og Medievidenskab, Aarhus Universitet. Notatet findes på adressen: http://www.netarkivet.dk/papers/Notat_om_LSI.pdf

Den 14. juni 2001 fremsatte den daværende regering et meget omfangsrigt lovforslag med titlen "Projet de Loi sur la Société de l'Information", ("Lovforslag om informations-samfundet" lovforslag nr. 3143). Dette lovforslag er interessant i forbindelse med arkivering af internetmateriale, idet det blandt meget andet indeholder et forslag om tilpasning af den eksisterende pligtafleveringslovgivning, så den passer til indholdet på internettet.

Lovforslaget delt op i fem hovedafsnit, der behandler forskellige aspekter ved informations-samfundet:

1. Samler alle de foranstaltninger, der sigter mod at lette borgernes adgang til information.
2. Præciserer rammerne for friheden til at kommunikere via digitale netværk.
3. Samler de regler, der gælder i forbindelse med elektronisk handel, især med henblik på at styrke beskyttelsen af forbrugerne.
4. Omhandler de foranstaltninger, der skal lette privatpersoners og virksomheders adgang til digitale netværk.
5. Indeholder de tiltag, der sigter mod at øge sikkerheden i informationssamfundet.

Afsnittet om pligtaflevering befinder sig i hovedafsnit 2 om ”rammerne for friheden til at kommunikere via digitale netværk”, hvor den behandles i artikel 10.

Hovedformålene i forbindelse med pligtaflevering fremgår af den motiverende indledning, der står før selve lovforslagets paragraffer. De væsentligste forhold er følgende:

- Internettet ses som en del af kulturarven og den nationale hukommelse, og derfor skal dets indhold pligtafleveres.
- Allerede i den eksisterende pligtafleveringslovgivning fra 20. juni 1992 er pligtafleveringens gyldighedsområde blevet udstrakt til at gælde personer, som udgiver eller producerer indhold, der offentliggøres gennem offentligt tilgængelig on-line kommunikation.
- Pligtafleveringsorganisationerne 'høster' indholdet på nettet, og udgiverne/producenterne skal således ikke foretage sig noget.
- Pligtaflevering af internetmaterialer ved hjælp af høstning adskiller sig [i Frankrig] ikke fra, hvad der allerede foregår i forbindelse med TV- og radioudsendelser.
- 'Høstningen' kan foregå automatisk, eller gennem en aftale mellem pligtafleveringsorganisationerne og udgiverne/producenterne (dette for at sikre, at pligtafleveringen ikke påfører producenterne/udgiverne økonomiske byrder).
- Indsamlingen vil ikke kunne være udtømmende, og der vil derfor skulle foregå en udvælgelse.
- De personer, der underlægges pligtaflevering, skal informeres om de indsamlingsprocedurer, der anvendes.
- Der findes et Pligtafleveringens videnskabelige råd [le Conseil scientifique du dépôt légal], der hvert år aflægger rapport om resultaterne af internetindsamlingerne til Kulturministeren.
- Reglerne for adgang til særligt følsomt materiale vil blive fastsat gennem bekendtgørelse fra Statsrådet efter indstilling fra Nævnet for EDB og frihed [la Commission nationale de l'informatique et des libertés].

Det er desuden værd at bemærke følgende forhold, der berører arkiverings spørgsmål, men som ikke direkte angår pligtaflevering, nemlig

- at lovforslaget garanterer alle adgang til offentlige informationer, og at informationsteknologien skal understøtte dette,
- at der skal være fri adgang til offentlige arkiver, uanset medie, og uanset hvor og hvordan de opbevares, dog med visse åremålsbegrænsninger for særligt materiale.

Set fra et dansk perspektiv er det interessant, at ansvaret for indsamlingen påhviler pligtafleveringsinstitutionen. Indsamlingen baseres på automatisk høstning eller på frivillige aftaler, således at indsamlingen ikke bliver til besvær for udgiveren.

I Danmark omfatter pligtaflevering indtil videre kun statiske dokumenter, men de skal til gengæld anmeldes af udgiveren på hjemmesiden <http://www.pligtaflevering.dk/>.

Det andet forhold, der er værd at bemærke er, at man går ud fra, at indsamlingen ikke vil kunne være udtømmende, og der vil derfor skulle foregå en udvælgelse. Der foreligger imidlertid ikke nærmere oplysninger om, efter hvilke kriterier denne udvælgelse skal ske.

Australien

I 1996 begyndte det australske nationalbibliotek, i samarbejde med andre statslige biblioteker i Australien at identificere online publikationer af national betydning. Disse udgør Den nationale samling af Australiens elektroniske resurser, og indsamles og bevares i Pandora arkivet (*PANDORA, Preserving and Accessing Networked Documentary Resources of Australia*). En udførlig beskrivelse findes på adressen: <http://pandora.nla.gov.au/>

Den australske pligtafleveringslov omfatter endnu ikke online dokumenter. Man har derfor udviklet en *Code of Practice*, der danner grundlag for den indsamling, der pågår, og som vil kunne lette pligtafleveringen, når den bliver indført. Det oplyses at hidtil har ingen udgivere afvist at lade deres værker indsamle til PANDORA.

Nationalbiblioteket og forlæggerforeningen har udarbejdet en *Code of Practice*, der specificerer vilkårene for samarbejdet om at bevare Australiens digitale kulturarv. (Et udkast til teksten er vedlagt som bilag 2)

Udgiverne påtager sig ansvar for følgende:

- Give nationalbiblioteket besked om nye publikationer
- Forsyne nationalbiblioteket med de filer, der er blevet udvalgt

- Tillade almenheden adgang til titler, som er deponeret i nationalbiblioteket i overensstemmelse med aftalte vilkår herfor
- Sørge for den tekniske information, der er fornøden for at man kan få adgang til publikationerne
- Om fornødent at forhandle vilkår for deponering og adgang med autorerne.

Nationalbiblioteket påtager sig ansvar for følgende:

- Give udgiveren besked om, hvilke titler der er selekteret
- Katalogisere alle udvalgte titler til den Nationale Bibliografiske Database og den australske nationalbibliografi
- Administrere adgang til de udvalgte titler i overensstemmelse med udgiverens krav
- Beskytte de deponerede titlers integritet i det omfang, det er teknisk muligt
- Administrere og bevare publikationerne med henblik på varig adgang.

Udgiverne kræver normalt, at adgangen til værkerne begrænses til brug på stedet i en periode, der kan strække sig fra tre mdr. til 5 år, afhængig af værkets karakter.

USA

I USA er der i april 2002 udkommet en rapport, *Building a National Strategy for Digital Preservation. Issues in digital Media Archiving*. Rapporten er udarbejdet af en arbejdsgruppe under Library of Congress.

I forbindelse med webarkivering beskæftiger man sig også med de ophavsretlige problemer. Udgangspunktet er, at der ikke tilvejebringes en særlig lovhjemmel, der tillader indsamling og regulerer vilkårene for tilgængeliggørelse af materiale i webarkiver.

Man starter med at minde om, at selve bevaringen jo ikke forstyrrer markedsmekanismerne, men adgangen til værkerne og den potentielle risiko for ulovlig kopiering kan gøre det. Man peger på fire strategier, der kan afhjælpe problemerne.

1. *Forsinkelse*. Arkivet kan forsinke adgangen for almenheden, indtil rettighedshaverne har haft lejlighed til at udnytte værkernes økonomiske potentialer. Der nævnes eksempler på webarkiver, som har en karenstid på seks måneder, før data bliver tilgængelige i arkivet. En evt. karenstids længde vil være et emne for forhandling, eftersom den økonomiske forældelsestid varierer for forskellige typer værker.
2. *Stå af*. Rettighedshaveren kan vælge ikke at lade sine værker arkivere. For det første kan høst-maskinen automatisk blive udelukket fra webstedet. For det andet, selv om høst-maskinen kopierede værket, ville rettighedshaveren kunne bede om at få det fjernet. I dette tilfælde ville det være muligt at sikre, at værket bevares, samtidig med at det giver tid for rettighedshaveren og arkivet til at forhandle om vilkårene for adgang – om overhovedet.

3. *Begrænset adgang.* Arkivet kan begrænse adgangen til en afgrænset brugergruppe, som rettighedshaveren anser for ikke at udgøre en fare for misbrug af værket – en sådan afgrænsning ville kunne omfatte forskere.
4. *Formål.* Man kunne specificere, at brugen kun måtte ske med bestemte formål for øje i overensstemmelse med reglerne om *fair use*, f.eks. til undervisning, og at brugeren forpligter sig til at overholde de stillede begrænsninger.

Uden en særlig lovhjemmel, der tillader indsamling og som regulerer vilkårene for tilgængeliggørelse af materiale i webarkiver, vil arkivet være afhængig af aftaler med rettighedshaverne. Begrebet *aftalelicens* findes ikke i amerikansk ophavsret, hvorfor aftalerne må indgås med de enkelte rettighedshavere. I betragtning af det umådeligt store antal rettighedshavere, der i givet fald skulle spørges, er det vanskeligt at se, at dette skulle kunne være en farbar vej, med mindre der foretages en meget håndfast selektion.

Konklusion

Her er omtalt fire eksempler på, hvorledes man har valgt at forholde sig til de retlige spørgsmål vedr. webarkivering.

I *Sverige* har man ønsket at skaffe sig erfaringer med webarkivering. Man er startet med webarkivering på grundlag af det eksisterende regelværk og har valgt at tage stilling til problemerne efterhånden, som de opstod. Dem har man så fået i forbindelse med behandling af persondata, hvilket har lagt projektet dødt i en periode. Der er nu kommet en ny forordning, der regulerer forholdet. De ophavsretlige forhold forventes afklaret i forbindelse med implementering af Infosoc-direktivet.

I *Frankrig* indgår spørgsmålet om pligtaflevering af materiale, der offentliggøres via internet, i en større lovgivningspakke vedr. informationssamfundet. Foreløbig drejer det sig om en bemyndigelseslov, der indeholder en generel hjemmel til at høste offentliggjorte værker. Det er præciseret, at der skal ske en selektion, men kriterierne herfor foreligger der ikke noget om.

I *Australien* har man valgt at basere indsamlingen på ret detaljerede aftaler, der er resultat af forhandlinger mellem udgiverne og nationalbiblioteket. Der er udviklet en *code of practice*, der er danner grundlag for indsamlingen, indtil der er gennemført en lovgivning om pligtaflevering.

I *USA* er udgangspunktet, at der ikke er en særlig lovhjemmel, der tillader indsamling og som regulerer vilkårene for tilgængeliggørelse af materiale i webarkiver. I betragtning af det umådeligt store antal rettighedshavere, der i givet fald skulle spørges, er det vanskeligt at se, at dette skulle kunne være en farbar vej, med mindre der – lige som i Australien – foretages en håndfast selektion.

Litteraturliste

Love

Følgende love er tilgængelige på Kulturministeriets hjemmeside. <http://www.kum.dk/>

- *Lov om pligtaflevering af udgivne værker.* Lov nr. 423 af 10. juni 1997.
- *Bekendtgørelse om pligtaflevering af udgivne værker.* KULTURMINISTERIETS BEKENDTGØRELSE NR. 1041/1997 17. december 1997
- *Bekendtgørelse af lov om ophavsret.* LOVBKENDTGØRELSE NR. 618 AF 27. JUNI 2001
- *Bekendtgørelse om arkivers, bibliotekers og museers adgang til at fremstille eksemplarer af litterære og kunstneriske værker m.v.* KULTURMINISTERIETS BEKENDTGØRELSE NR. 876/1997
- *Bekendtgørelse af lov om offentlige arkiver m.v.* LOVBKENDTGØRELSE NR. 740/2000. 17. juli 2000
- *Lov om film.* LOV NR. 186 AF 12. MARTS 1997

Lov om behandling af personoplysninger. Lov nr. 429 af 31. maj 2000 som ændret ved lov nr. 280 af 25. april 2001. (Loven er officielt bekendtgjort i Lovtidende den 2. juni 2000.) Persondataloven er tilgængelig på Datatilsynets hjemmeside på adressen: <http://www.datatilsynet.dk/lovgivning/index.html>

Direktiv

Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet. Direktivet findes på adressen: http://www.eu-oplysningen.dk/lovstof/vedtagne_direktiver/alle/301L0029/

Anden Litteratur

Betænkning om Bibliotekerne i Informationssamfundet. / Afgivet af Udvalget om Bibliotekerne i Informationssamfundet (UBIS). *Betænkning nr. 1347.* Kulturministeriet 1997
Betænkningen findes på Kulturministeriets hjemmeside på adressen: http://www.kum.dk/kum.asp?lang=1&color=34&file=/dk/34_IND.asp

Informationspjece om persondataloven / Datatilsynet.
Pjecen findes på Datatilsynets hjemmeside på adressen: <http://www.datatilsynet.dk/publikationer/index.html>

Peter Schønning: Ophavsretsloven med kommentarer, 2. udg. Kbh. 1998.

Bilag 1

SFS nr: 2002:287

Departement / myndighet: Utbildningsdepartementet

Rubrik: Förordning (2002:287) om behandling av personuppgifter i Kungl. bibliotekets digitala kulturarvsprojekt

Utfärdad: 2002-05-08

/Träder i kraft I:2002-07-01/

Förordningens tillämpningsområde

1 § Denna förordning skall tillämpas vid helt eller delvis automatiserad behandling av personuppgifter i Kungl. bibliotekets verksamhet med det digitala kulturarvsprojektet.

Definitioner

2 § Med det digitala kulturarvsprojektet avses i denna förordning Kungl. bibliotekets projekt att med hjälp av automatiserad robotteknik samla in, bevara och tillhandahålla det nationella digitala kulturarvet i form av det svenska material som publiceras på Internet.

Med det svenska material som publiceras på Internet avses i denna förordning material som går att hänföra till Sverige genom sådan anknytning som adress, adressat, språk, upphovsman eller avsändare.

Förhållandet till personuppgiftslagen

3 § Personuppgiftslagen (1998:204) gäller vid behandling av personuppgifter i projektet, om inte något annat följer av denna förordning eller annars av 2 § personuppgiftslagen.

En registrerad person har inte rätt att motsätta sig sådan behandling som är tillåten enligt denna förordning.

Personuppgiftsansvar

4 § Kungl. biblioteket är personuppgiftsansvarigt för sin behandling av personuppgifter i projektet.

Ändamål

5 § Personuppgifter får behandlas i projektet för att tillgodose behovet av forskning och information.

Behandling av känsliga personuppgifter

6 § Sådana känsliga personuppgifter som anges i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) får behandlas i projektet bara om det är nödvändigt för att tillgodose de ändamål som anges i 5 § denna förordning.

Databas för projektet

7 § Inom projektet får Kungl. biblioteket ha en samling av personuppgifter som med hjälp av automatiserad behandling används för de ändamål som anges i 5 § (databas för projektet).

8 § I projektets databas får behandlas bara sådana personuppgifter som har offentliggjorts genom publicering i det svenska materialet på Internet.

9 § Uppgifter i projektets databas får lämnas ut på medium för automatiserad behandling bara för att användas i forskning. Kungl. biblioteket får ta ut avgifter för sådant medium med belopp som motsvarar självkostnaden.

10 § Direktåtkomst får medges till uppgifter i projektets databas bara via terminaler inom Kungl. bibliotekets lokaler.

Sökbegrepp

11 § Sådana känsliga personuppgifter som anges i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) och sådana personuppgifter som anges i 21 § samma lag får inte användas som sökbegrepp.

Rättelse och skadestånd

12 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av

personuppgifter enligt denna förordning.

Överklagande

13 § Att Kungl. bibliotekets beslut om rättelse eller om avslag på ansökan om information enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204) får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol följer av 22 a § förvaltningslagen (1986:223).

----- slut på dokumentet -----

Bilag 2

DRAFT

CODE OF PRACTICE FOR PROVIDING LONG-TERM ACCESS TO AUSTRALIAN ONLINE COMMERCIAL PUBLICATIONS

AUSTRALIAN PUBLISHERS' ASSOCIATION AND THE NATIONAL LIBRARY OF AUSTRALIA

Background

The National Library of Australia has statutory responsibility for collecting, preserving and providing access to documentary materials relating to Australia and the Australian people. Australian publishers are major contributors to the nation's documentary culture and traditionally the Library has worked closely with them to fulfill its collecting responsibilities. This partnership is especially important now in the digital environment due to the rapidly changing nature of publishing brought about by new technologies, especially the Internet.

The National Library accepts that its Australiana collecting responsibility extends to information published in electronic form. Since 1996, in partnership with state and territory libraries, the Library has been identifying online publications considered to have national significance. These form the National Collection of Australian Electronic Resources. A system called PANDORA (Preserving and Accessing Networked Documentary Resources of Australia) is used to support the collection, storage and provision of long term access to these online publications. Additional information about PANDORA can be found on the Library's server at:
<http://pandora.nla.gov.au/>

Most of the items selected for the National Collection are freely available on the Internet. However, there is an increasing number of commercial publications (i.e. publications that require some form of payment for access) appearing in electronic form. Some of these publications are reproductions of items also produced in print form. Other items are available only electronically. The publications may be single documents (e.g. ebooks, reports), web sites, electronic journals, or searchable databases of information. It is not always easy for the Library to establish what is actually being published in online form as many of the traditional models for doing business no longer apply.

Code of Practice

This Code of Practice has been developed by the National Library and the Australian Publishers Association in recognition of their shared interest in safeguarding Australian published culture in electronic form. It represents a commitment to work together in the public interest to ensure this important component of the country's cultural heritage remains accessible into the future. The Code defines an agreed set of responsibilities and conditions which recognise the different nature of publishing in the digital environment and take into account the commercial interests of publishers and the preservation and access objectives of the National Library.

Legal Deposit legislation does not yet apply to publications in digital form at the Commonwealth level but provisions are in place in some States. The Code of Practice is intended to facilitate the application of legal deposit to this area of publishing, not to replace it. All deposit

libraries participating in building the National Collection of Australian Online Publications and all commercial Australian publishers, whether members of the Australian Publishers Association or not, are encouraged to adopt the Code.

The National Collection of Australian Online Publications

(i) Selection criteria

Not all titles are selected for inclusion in the National Collection of Australian Online Publications. Decisions are based on selection criteria which outline the National Library's collecting intentions and those of the partner state and territory libraries. These are available at <http://pandora.nla.gov.au/selectionguidelines.html>. The criteria emphasise publications that have some lasting research value and/or represent important aspects of Australian culture.

In general, the following types of commercial publications would be eligible for the National Collection of Australian Online Publications if they contain significant content by Australians or about Australia, or if they are published by an Australian publisher:

- Electronic journals
- Monographs (non-fiction, fiction, poetry, short stories etc.)
- Conference proceedings
- Online supplements to printed publications
- Searchable databases of information*
- Maps, sheet music

Generally, publications that mainly consist of links to other items will not be selected. If a publication is produced in hardcopy as well as online, then a decision may be made not to select the online format.

Databases will be selected on a very limited basis. If the database is cumulative, with new material being added and all existing material retained, then the Library may only wish to archive the content if the publisher intends to cease maintaining it. If a database is updated by removing some material as well as adding new material, then the Library may wish to archive it on a regular basis to reflect these changes or to keep a record of superceded versions.

Where a title is referred to the National Library by a publisher, if it is more relevant to the collecting priorities of a partner library, the title will be referred to them for further action. Publishers will be advised of this decision in all instances.

(ii) Minimising costs to publishers

To be effective and efficient in building the National Collection of commercial online publications, the Library depends on advice from publishers on what is being published. The Code of Practice therefore calls on publishers to notify the Library of potentially eligible titles, and where these are selected by the Library for the Collection, to make a copy available to the Library for managing in the PANDORA archive.

However, the intention is to minimise inconvenience and costs to publishers. Consequently, publishers can choose the most convenient way to interact with the Library and there is no requirement to provide copies of online titles in any particular format or standard.

Providing public access to online publications

A principle that underpins all collecting by deposit libraries is that collecting is for use by current and future generations of users. Preservation of materials is carried out to ensure they remain usable into the future. Acknowledging that commercial publishing in the online environment is different from traditional print publishing, the Library is prepared to apply restrictions on public access to online publications for an agreed period of time that the publication is considered to have economic viability. The Library's preferred arrangement is to allow onsite access to the publication through its reading rooms during the period of restriction, and later to provide unrestricted national access. Copyright provisions would always be respected

(To be continued)

Preservation of online publications

(Text to be provided)

**CODE OF PRACTICE
FOR PROVIDING LONG-TERM ACCESS TO AUSTRALIAN
ONLINE PUBLICATIONS**

The Australian Publishers Association and the National Library of Australia

The Code

The Code of Practice recognises that safeguarding Australia's published cultural heritage is a concern shared by publishers and the National Library. It outlines the conditions and responsibilities that each partner agrees to observe in order to ensure Australian online publications remain available for use into the future.

Publishers agree to:

- Notify the National Library of new online publications
- For electronic journals, this may be done as part of the application for an ISSN (note that if a journal is produced in both hardcopy and electronic formats, each version requires a separate ISSN)
- Other titles may be individually registered by using the form at http://pandora.nla.gov.au/registration_form.html .
- For publishers of large numbers of items, notification of batches of titles can be done by sending an email to elecunit@nla.gov.au .
- Provide the files for titles selected by the National Library
- Files would be provided free of charge to the Library:
- As an email attachment to elecunit@nla.gov.au. Note that files must be unencrypted. This is necessary so that preservation actions can be undertaken, such as migration to a new format as software/hardware changes in the future
- By providing a password so that the files can be downloaded from the Internet
- For databases, the contents of the database together with a description of the database schema in a standard format (yet to be determined) is preferred. The files should be provided on an agreed schedule.
- For electronic journals, the files should be provided automatically when each new issue is produced.
– why not harvest once we know about it?
- Permit public access to titles deposited with the National Library, according to agreed conditions
- The Library will ask publishers to indicate access restrictions for each title deposited with it. The model preferred by the Library is to restrict access to onsite only use in the Library's reading room for 5 years and in accordance with the provisions of the Copyright Act 1968. After this period has elapsed, the title would become available for use via the Internet.
- Provide technical information necessary for access to the publications

- Negotiate as necessary with authors associated with the publications deposited

The National Library agrees to:

- Inform the publisher of selection decisions
- Titles notified to the Library by publishers will be assessed for eligibility for inclusion in the National Collection of Online Publications. Selection criteria are available at <http://pandora.nla.gov.au/selectionguidelines.html>. For titles selected, a schedule for supply of files and re-gathering will be determined where appropriate.
- Catalogue all titles selected onto the National Bibliographic Database and in the Australian National Bibliography
- This will help promote knowledge of the existence of the title. In addition, the title will be searchable in the PANDORA system in which it will be archived.
- Manage access to deposited titles in accordance with publishers' requirements
- Restricted access conditions negotiated with publishers will be strictly adhered to be the Library. The titles will not be used for document supply purposes during any period of restricted access, unless special permission has been granted by the publisher, or the publisher's version is no longer available. Use of titles in the Library's reading room during the period of the restriction will be in compliance with the fair use provisions of the Copyright Act.
- Protect the integrity of titles deposited to the extent technically possible
- Titles selected for the National Collection are rigorously checked for file accuracy and functionality to ensure that copies are as far as possible an exact copy of the original item. The Library will not alter the intellectual content of the publications, but may include some metadata to assist in resource discovery and management. In the future, some files may be migrated to new formats for preservation purposes, but the aim will be to maintain both the content and the "look and feel" of the original publication.
- Manage and preserve the publications for long-term access
This involves strategies such as:
 - The use of best practice data management techniques such as regular system backups, including the use of secure off-site storage
 - Maintaining a repository of software required to operate the files included in the collection where this is practical
 - Migrating obsolete file formats to new formats where appropriate
 - Using emulation to provide continued access to file formats not suitable for migration.